

nodigt U graag uit op de openbare verdediging van het proefschrift van

Sabine van der Ham

ter behaling van de graad van Doctor in de Wetenschappen

Titel van het proefschrift:

Investigating Cognitive and Functional Biases for Learning Acoustic Categories

Promotor:

Prof. dr. Bart De Boer

De verdediging heeft plaats op

Dinsdag 7 september 2021 om 14u00

De verdediging kan via een livestream gevolgd worden. Contacteer sabinevanderham@gmail.com voor meer informatie

Samenstelling van de jury

Prof. dr. Geraint Wiggins (VUB, voorzitter)
Prof. dr. Beat Signer (VUB, secretaris)
Prof. dr. Esli Struys (VUB)
Prof. dr. Monica Tamariz (Heriot-Watt University, Schotland)
Prof. dr. Tessa Verhoef (Universiteit Leiden, Nederland)

Curriculum vitae

Sabine begon in 2006 met de studie Engelse taal en Cultuur aan de Rijksuniversiteit Groningen. In 2011 studeerde ze af van de Research Master Linguistics, ook aan de RuG. Na een jaar in Berlijn te hebben gewerkt aan een aantal taalkundige onderzoeksprojecten, kwam ze terecht bij de vakgroep AI van de VUB, onder begeleiding van Bart de Boer.

Per 1 oktober 2021 begint ze haar nieuwe baan als Associate Lecturer research methods bij de opleiding ICT van NHL Stenden Hogeschool in Leeuwarden, Nederland.

Abstract van het doctoraatsonderzoek

Zijn er aspecten van ons cognitief vermogen die zijn aangepast voor het leren van taal en spraak? Er bestaat een breed spectrum aan theorieën en modellen die het menselijk taalvermogen en het ontstaan ervan proberen te verklaren en te begrijpen. Echter, een groot deel van de eigenschappen van taal kan worden verklaard aan de hand van de effecten van culturele evolutie: de constante interactie tussen sprekers zorgt ervoor dat taal leerbaar (i.e. gestructureerd en gecomprimeerd) blijft voor haar sprekers. Dit wil niet direct zeggen dat er niets voor taal en spraak geëvolueerd kan zijn: immers, culturele evolutie is sterk afhankelijk van de cognitieve capaciteiten van degenen die leren. Ik stel daarom voor dat we -in plaats van wat traditioneel wordt verstaan onder 'taalkundige cognitie'- 'cognitieve capaciteiten die nodig zijn voor het leren van taal' onderzoeken. Dit zijn capaciteiten die continu variabel zijn en lijken bovendien te kunnen optimaliseren onder druk van de culturele omgeving. Daarmee zijn ze geschikte kandidaten voor empirisch onderzoek naar cognitieve specialisatie voor taal.

In dit proefschrift probeer ik twee potentiële cognitieve adaptaties voor het leren van taalachtige klankcategorieën bloot te leggen door te onderzoeken of het leren en produceren van zulke categorieën is geoptimaliseerd voor taal.

In mijn experimenten laat ik proefpersonen kunstmatige klankcategorieën leren. Ik manipuleer de distributie van de klanken in de training set om te zien of men extremere categorieën produceert dan wat ze hebben geleerd, (Experiment 1), maar ik manipuleer ook het type signaal wordt gemanipuleerd (Experiment 2) om te zien of taalachtige signalen anders worden geleerd en geproduceerd dan niet-talige signalen. Naast het meten van de mate waarin de productie van de signalenset overeenkomt van wat de proefpersonen hebben moeten leren, onderzoek ik ook in welke mate functionele druk een rol speelt in het leren, produceren en communiceren (Experiment 3) van signalen.

Hoewel de experimenten geen onomstotelijk bewijs kunnen leveren voor taalgerelateerde cognitieve adaptaties in de mens, levert het huidige onderzoek een relevante bijdrage aan de discussie of en hoe zulke adaptaties te onderzoeken zijn.